

IV. Technické poznámky

IV. A. Odhady intervalů spolehlivosti

S výběrovými šetřeními jsou spjaty tzv. výběrové a nevýběrové chyby. Nevýběrové chyby vznikají například administrativními odpady bytů z výběru, záměrným odmítnutím odpovědi nebo chybami při pořizování dotazníku. U těchto chyb nelze bez větších znalostí o základním souboru stanovit případné vychýlení odhadu. Naproti tomu výběrové chyby, vznikající vtažením charakteristik výběrového souboru na celý základní soubor, lze interpretovat pomocí tzv. intervalů spolehlivosti, což jsou intervaly zkonstruované kolem odhadu tak, že s určitou pravděpodobností skutečná hodnota odhadované charakteristiky leží právě v tomto intervalu. Nejčastěji se u odhadů konstruuje 95% interval spolehlivosti (vynásobením příslušného kvantilu normovaného normálního rozdělení a směrodatné odchylky odhadu), tedy interval, v němž s 95% pravděpodobností leží skutečná hodnota odhadované charakteristiky.

V teorii výběrových šetření se rozlišují dva nejčastější typy úhrnů, a to úhrny základní a dílčí. **Základní úhrny** jsou nějaké primární úhrny (zaměstnanost, nezaměstnanost ...) za určitý základní soubor (muži, ženy, osoby v produktivním věku, 20-24 letí muži, ...). **Dílčí úhrny** jsou potom nějaké podúhrny v základním úhrnu. Například členění OKEČ v souboru zaměstnaných osob jsou dílčí úhrny. Úhrny podle věkových skupin nejsou dílčí úhrny, ale základní úhrny v populaci 15-19 leté, v populaci 20-24 leté atd.

Intervaly spolehlivosti v **přílohových tabulkách I a II** jsou počítány pro velikost výběru v aktuálním čtvrtletí. Pro výpočet intervalů spolehlivosti úhrnů za jiná čtvrtletí a dílčích úhrnů za kraje a oblasti je třeba použít následující vzorce a tabulku **III**.

a) pro **základní úhrn**

$$95\% \text{ interval spolehlivosti úhrnu } Y = y \pm 1,96 \cdot s_y, \text{ kde } s_y \cong N \cdot \sqrt{(1-f) \cdot \frac{\frac{y}{N} \cdot (1 - \frac{y}{N})}{f \cdot N}},$$

kde : N je velikost základního souboru,
y je odhad úhrnu Y v základním souboru,
f je příslušná relativní velikost výběrového souboru.

b) pro **dílčí úhrn**,

kde : N je nahrazeno odhadem základního úhrnu y a
y je nahrazeno odhadem dílčího úhrnu y_A ,

vypadá vzorec takto:

$$95\% \text{ int. spol. dílčího úhrnu } Y_A = y_A \pm 1,96 \cdot s_{y_A}, \text{ kde } s_{y_A} \cong y \cdot \sqrt{(1-f) \cdot \frac{\frac{y_A}{y} \cdot (1 - \frac{y_A}{y})}{f \cdot y}}.$$

Při výpočtech je třeba pamatovat na to, že ačkoliv jsou úhrny publikovány v tisících, do vzorce se dosazují v jednotkách. Oba dva výrazy jsou zjednodušenými aproximacemi přesných vzorců. Odchyly mezi aproximacemi a přesnými vzorci nejsou ale statisticky významné. Vzorec pro dílčí úhrny však může dávat nepřesné výsledky pro malé odhady základního úhrnu.

Všeobecně v celé publikaci platí, že úhrny menší než 4,5 tisíce osob se považují za údaje s **nízkou spolehlivostí**. V praxi to znamená, že jejich relativní směrodatná odchylka (tj. variační koeficient) je vyšší než 20%. Údaje menší než 750 osob nejsou publikovány vůbec, neboť jejich relativní směrodatná odchylka je vyšší než 50%. Místo nich je v tabulkách tečka, v případě, že údaj vůbec nebyl zjištěn, je místo čísla uvedena vodorovná čárka.

IV. B. *Způsob použití přílohových tabulek*

Tab I Odhady 95% intervalu spolehlivosti odhadů základních úhrnů za populaci 15-ti letých a starších (v tisících)

Varianty: Ia pro základní úhrny ve 4. čtvrtletí 2005 celkem
 Ib pro základní úhrny ve 4. čtvrtletí 2005 za jedno pohlaví

Tabulka je určena ke zjištění přibližného 95% intervalu spolehlivosti **základních úhrnů** za základní soubor populace 15-ti leté a starší ve všech krajích a České republice. Chceme-li se například dozvědět, jaká je spolehlivost odhadu počtu zaměstnaných, jichž bylo ve 4. čtvrtletí 4803,7 tis., najdeme si ve sloupci Česká republika řádek nejbližší číslu 4803,7. Pro velikost odhadu 4500 tis. je to 37,0 tis. Další sousední hodnota je uvedena pro odhad o velikosti 5000 tis., což je 36,6 tis. Protože rozdíl čísel 4803,7 a 4500 tvoří tři pětiny rozdílu 5000 a 4500, odečteme od čísla 37,0 ještě tři pětiny rozdílu 37,0 a 36,6 a získáme nakonec hodnotu 36,8. Výsledný 95% interval spolehlivosti pro odhad počtu zaměstnaných ve 4. čtvrtletí 2005 je cca 4803,7 +/- 36,8 tis., tzn., že s 95% pravděpodobností nebyl skutečný počet zaměstnaných v ČR nižší než 4766,9 tis. a zároveň vyšší než 4840,5 tisíc osob.

Pro srovnání: Dosazením do uvedeného vzorce získáme stejný interval od 4766,9 do 4840,5.

Tab II Odhady 95% intervalu spolehlivosti odhadů dílčích úhrnů za populaci 15-ti letých a starších na úrovni ČR

Varianty: IIa pro dílčí úhrny ve 4. čtvrtletí 2005 celkem
 IIb pro dílčí úhrny ve 4. čtvrtletí 2005 za jedno pohlaví

Tabulka je určena ke zjištění přibližného 95% intervalu spolehlivosti **dílčích úhrnů** za základní soubor populace 15-ti leté a starší a to **pouze na úrovni České republiky**. Chceme-li například zjistit spolehlivost odhadu zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu ve 4. čtvrtletí 2005, jichž bylo 1319,1 tis. ze 4803,7 tis. zaměstnaných (tedy 27,5 % všech zaměstnaných), vyhledáme v tabulce hodnotu v řádku přibližně odpovídajícímu hodnotě 4803,7 a ve sloupci přibližně odpovídajícímu hodnotě 27,5. Můžeme provést i následující korekci jednoduchou lineární interpolací:

	25	27,5	30
4500	0,51		0,54
4803,7	cca 0,498 =0,51-(4803,7-4500)/(5000-4500)* (0,51-0,49)	cca 0,510 =0,498+(27,5-25)/(30-25)* (0,522-0,498)	cca 0,522 =0,54-(4803,7-4500)/(5000-4500)* (0,54-0,51)
5000	0,49		0,51

Tzn., že s 95% pravděpodobností nebylo zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu méně než 27,5 %-0,510 % (1296,5 tis.) a více než 27,5 % +0,510 % (1345,5 tis.).

Pro srovnání: Dosazením do uvedeného vzorce získáme shodný interval od 1296,5 do 1345,5.

Tabulka II se může použít i pro základní úhrny ve věkových skupinách a pohlaví na úrovni České republiky, když základní úhrn nahradíme velikostí základního souboru a dílčí úhrn příslušným odhadem.

V této kapitole jsme chtěli čtenáři podat přibližný návod, jak zhruba určit chybu, která vzniká vztažením charakteristik výběrového souboru na soubor základní. Tato chyba závisí na třech proměnných (v případě dílčích úhrnů na čtyřech) a to na velikosti výběrového souboru a velikosti odhadu a nepříliš na velikosti základního souboru. Podat objektivní přehled o chybách všech odhadů by znamenalo vytvořit velmi rozsáhlou tabulkovou přílohu, ve které by se běžný čtenář ekonomických publikací jen stěží orientoval. Z tohoto důvodu jsou všechny použité metody značně aproximující, ale pro představu přesnosti odhadů plně postačující.

**95% intervaly spolehlivosti pro odhad počtu zaměstnaných v NH,
nezaměstnaných a měr nezaměstnanosti (4. čtvrtletí 2005)**

	Odhad	95% interval spolehlivosti		Odhad	95% interval spolehlivosti		Odhad	95% int. spoleh.
		abs.	rel.		abs.	rel.		
		-/+	-/+		-/+	-/+		abs. -/+
	Zaměstnanost (v tis.)			Nezaměstnanost (v tis.)			Míra nez. (v %)	
Česká republika	4803,7	36,8	0,8%	404,8	15,6	3,9%	7,8%	0,3%
Kraje:								
Hl. m. Praha	623,7	16,0	2,6%	20,8	4,6	22,2%	3,2%	0,7%
Středočeský	552,8	12,2	2,2%	31,2	4,3	13,9%	5,3%	0,7%
Jihočeský	302,4	7,8	2,6%	16,4	2,7	16,5%	5,2%	0,9%
Plzeňský	269,6	7,5	2,8%	13,9	2,6	18,5%	4,9%	0,9%
Karlovarský	146,2	4,9	3,4%	17,9	2,5	14,1%	10,9%	1,5%
Ústecký	358,6	11,8	3,3%	63,6	6,8	10,8%	15,1%	1,6%
Liberecký	202,0	7,1	3,5%	13,8	2,7	19,9%	6,4%	1,3%
Královéhradecký	258,0	8,8	3,4%	13,3	3,0	22,3%	4,9%	1,1%
Pardubický	240,0	7,5	3,1%	13,0	2,6	19,9%	5,1%	1,0%
Vysočina	238,8	7,6	3,2%	15,7	2,9	18,2%	6,2%	1,1%
Jihomoravský	517,8	12,2	2,4%	45,8	5,2	11,4%	8,1%	0,9%
Olomoucký	284,4	9,7	3,4%	30,9	4,5	14,7%	9,8%	1,4%
Zlínský	269,0	8,5	3,2%	25,9	3,8	14,5%	8,8%	1,3%
Moravskoslezský	540,4	13,7	2,5%	82,5	7,3	8,9%	13,2%	1,2%

IV. C. *Použité zdroje a číselníky*

CZ-NUTS	Územní členění je prováděno v souladu s Klasifikací územních statistických jednotek (CZ-NUTS) platnou od 1. ledna 2000.
Obyvatelstvo	Demografická projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil na základě definitivních údajů k 1. 1. 2005 po promítnutí změn v administrativním členění republiky a predikce vývoje přirozeného pohybu a salda migrace ve 4. čtvrtletí 2005.
ISCED 97	Údaje o úrovni (stupni) a o skupinách oborů, resp. oborech vzdělání podle mezinárodní klasifikace ISCED 97, UNESCO, listopad 1997.
OKEČ	Údaje o odvětví činnosti jsou členěny podle kategorií průběžně aktualizované Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). Klasifikace je kompatibilní s mezinárodní klasifikací NACE, rev. 1.1.
KZAM	Zaměstnání je klasifikováno podle KZAM vydané ČSÚ v roce 1995 (1. svazek), 1. upravené vydání. Klasifikace je kompatibilní s mezinárodní klasifikací ILO ISCO-88.
CZ-ICSE	Postavení v zaměstnání je klasifikováno podle skupin CZ-ICSE z roku 1998, které odpovídají jednotlivým kategoriím mezinárodní klasifikace ICSE-93.

IV. D. *Charakteristika číselníků*

CZ-NUTS :	Klasifikace NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) byla zavedena Statistickým úřadem Evropských společenství ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek. Od roku 1988 je používána v legislativě EU, zejména pro úkoly spojené s čerpáním ze Strukturálních fondů EU. Klasifikace obsahuje 6 úrovní NUTS (NUTS 0, NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3, NUTS 4 a NUTS 5), které představují velikostní skupiny území. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Klasifikace CZ-NUTS popisuje územní uspořádání České republiky v územních jednotkách, které vyhovují kritériím Evropské unie a pro statistické účely jsou schváleny Eurostatem. Pro účely této publikace jsou užity stupně: pro Českou republiku (NUTS 1), oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3).
ISCED 97:	Publikované údaje o úrovni (dříve stupni) a o skupinách oborů, resp. oborech vzdělání jsou v souladu s mezinárodní klasifikací ISCED 97 (International Standard Classification of Education) vydanou UNESCO v listopadu 1997. Od 1. ledna 2003 je ve VŠPS plně aplikována klasifikace oborů vzdělání na tři místa, kterou ČSÚ převzal od ÚIV MŠ ČR.

Dosažená (tj. dokončená) **úroveň** vzdělání podle ISCED 97 (Level of education) má následující členění:

- 0** ***preprimární vzdělávání*** - vzdělávací programy předškolní výchovy. Jsou zde zahrnuty i osoby bez jakéhokoliv vzdělání.
- 1** ***primární vzdělávání*** - zahrnuje první stupeň základního vzdělávání, tj. ukončený 5. ročník základní školy.
- 2** ***nižší sekundární vzdělávání*** - obsahuje především druhý stupeň základního vzdělávání ukončený obvykle 9. třídou.
- 3** ***sekundární vzdělávání*** - zahrnuje odborné i všeobecné středoškolské vzdělání na středních odborných a všeobecných školách a v odborných učilištích ukončené většinou maturitní nebo závěrečnou zkouškou. Do tohoto stupně jsou zařazeni i absolventi nižších praktických škol, protože zejména v případě osob, které jsou již delší dobu mimo vzdělávací systém, měla tato škola charakter středního vzdělání.
- 4** ***postsekundární vzdělávání*** - pomaturitní kvalifikační a pomaturitní specializační a inovační studium nepatřící do systému terciárního vzdělávání.
- 5** ***první stupeň terciárního vzdělávání*** - zahrnuje bakalářské a magisterské studijní programy, které nevedou přímo k udělení vědecké kvalifikace.
- 6** ***druhý stupeň terciárního vzdělávání*** - pokrývá terciární vzdělávací programy, které vedou k udělení diplomu vědeckého stupně.

V rámci jednotlivých úrovní se uplatňuje kritérium typu "následného vzdělání nebo určení". V publikaci je toto hledisko použito u stupně 3 (např. absolventi skupiny 3A mají možnost následně pokračovat v klasickém bakalářském nebo magisterském studiu, naopak programy skupiny 3C přímo směřují absolventy na trh práce).

OKEČ: Odvětvová klasifikace ekonomických činností (OKEČ) s ohledem na informační závazky České republiky vůči Evropské unii, OSN, Mezinárodnímu měnovému fondu a dalším mezinárodním organizacím, vychází plně ze statistické klasifikace ekonomických činností EU (NACE). V současné době byla podle aktualizčních změn a úprav evropského standardu NACE rev. 1.1 provedena aktualizace klasifikace OKEČ (3. vydání platné od 1. ledna 2003).

KZAM: Předmětem klasifikace je zaměstnání, tj. konkrétní činnost, kterou pracovník vykonává (i když není jeho povoláním) a která je zdrojem jeho hlavních pracovních příjmů. Klasifikace zaměstnání - KZAM byla vypracována na podkladě mezinárodního standardu ISCO-88 (International Standard Classification of Occupations) přijatého 14. mezinárodní konferencí statistiků práce v listopadu 1987.

CZ-ICSE: Klasifikace postavení v zaměstnání CZ-ICSE byla vypracována na bázi revidované Mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání (International Classification of Status in Employment) - ICSE-93, schválené 15. mezinárodní konferencí statistiků práce v lednu 1993. Klasifikace ICSE-93 má závazné třídění jenom na úrovni 1. místa, podrobnější třídění je doporučeno. Klasifikace CZ-ICSE má vytvořené podrobnější třídění závazné do hloubky čtyř míst. Pojednává jenom o osobách ekonomicky aktivních.

IV. F. *Přehled tabulek*

V souvislosti s územním uspořádáním České republiky, které vstoupilo v platnost od 1. ledna 2000, je modifikována struktura tabulek tak, aby byl pokryt nejen věcný, ale i územní pohled na trh práce v České republice v tomto územním uspořádání, tj. na úrovni NUTS1 (ČR), NUTS2 (oblasti) a NUTS3 (kraje). Vzhledem k tomu, že se proti dřívějšímu uspořádání republiky značně prohloubily rozdíly ve velikosti jednotlivých krajů a tím i ve velikosti výběrových souborů za nové územně správní celky, byl proveden výběr publikovaných údajů zejména s ohledem na jejich spolehlivost.

Tabulky jsou rozděleny do pěti základních **okruhů** charakterizujících výběrový soubor a kategorie zaměstnaných a nezaměstnaných, vždy v členění podle pohlaví. Číslo tabulek jsou trojmístná, v následujícím přehledu je za lomítkem uváděna informace o územním detailu tabulky:

xxx / 1 NUTS1 - Česká republika
xxx / 2 NUTS2 - Česká republika a oblasti
xxx / 3 NUTS3 - Česká republika a kraje

IV. F. 1. **Charakteristika populace ČR (tab. 101 až 108)**

Blok tabulek poskytuje základní demografické informace o obyvatelstvu České republiky. Základem jsou projektované demografické údaje za populaci České republiky vztahující se ke střední referenčnímu období a charakteristiky obyvatelstva získané výběrovým šetřením pracovních sil.

101 / 3	<i>Věková struktura populace ČR</i>
Věková struktura celé populace ČR a krajů - projektovaná demografie VŠPS.
102 / 3	<i>Vzdělanostní struktura populace ČR</i>
Dosažená nejvyšší úroveň vzdělání respondentů v ČR a krajích v absolutním a relativním vyjádření.
103 / 3	<i>Vybrané obory vzdělání ISCED 97</i>
Vybrané obory vzdělání podle klasifikace ISCED 97 v ČR a krajích.
104 / 3	<i>Ekonomické postavení populace 15 +</i>
Absolutní a relativní struktura populace 15-ti leté a starší v České republice a krajích podle ekonomického postavení a hrubých věkových skupin.
105 / 1	<i>Úroveň a obory vzdělání ve věkových skupinách</i>
Úroveň dosaženého vzdělání v hrubých věkových skupinách populace České republiky a skupiny oborů vzdělání ISCED 97. Skupiny oborů v různých úrovních vzdělání.
106 / 2	<i>Věk a vzdělání populace dle ekonomického postavení</i>
Hrubá věková struktura a úroveň dosaženého vzdělání populace starší 15-ti let podle jednotlivých kategorií ekonomického postavení v České republice a oblastech.

- 107 / 3 *Hlavní důvody ekonomické neaktivity*
Hlavní důvody ekonomické neaktivity populace 15-ti leté a starší v České republice a krajích a hlavní důvody ekonomické neaktivity populace ve věku 20 až 59 let.
- 108 / 1 *Osoby se zdravotním postižením (OZP)*
Hrubá věková struktura a úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnaných, nezaměstnaných a ekonomicky neaktivních 15-ti letých a starších osob se zdravotním postižením ve srovnání s celou populací starší 15-ti let.

IV. F. 2. Zaměstnanost v národním hospodářství (tab. 201 až 207)

Okruh tabulek zahrnuje všechny osoby, které jsou podle ILO klasifikovány jako zaměstnané v národním hospodářství (dále jen NH), tj. včetně profesionálních příslušníků armády. Nezahrnuje však osoby na rodičovské dovolené.

- 201 / 3 *Zaměstnanost v NH dle krajů - 1. část*
Zaměstnaní v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky a krajích podle věkových skupin zaměstnaných, úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání a vybraných oborů vzdělání.
- 202 / 3 *Zaměstnanost v NH dle krajů - 2. část*
Zaměstnaní v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky a krajích podle základních klasifikací - CZ-ICSE (postavení v zaměstnání), OKEČ (odvětví a sektory) a KZAM (klasifikace zaměstnání).
- 203 / 1 *Zaměstnanost v NH dle věku - 1. část*
Věkové skupiny zaměstnaných v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání a vybraných skupin oborů vzdělání.
- 204 / 1 *Zaměstnanost v NH dle věku - 2. část*
Věkové skupiny zaměstnaných v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky podle základních klasifikací - CZ-ICSE (postavení v zaměstnání), OKEČ (odvětví a sektory) a KZAM (klasifikace zaměstnání).
- 205 / 2 *Zaměstnanost v NH dle oblastí*
Zaměstnaní v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky a oblastech podle základních klasifikací - CZ-ICSE (postavení v zaměstnání), OKEČ (odvětví a sektory) a KZAM (klasifikace zaměstnání).
- 206 / 1 *Zaměstnanost v NH dle vzdělání*
Zaměstnaní v jediném (hlavním) zaměstnání v národním hospodářství České republiky podle základních klasifikací CZ-ICSE (postavení v zaměstnání) a KZAM (klasifikace zaměstnání) v jednotlivých úrovních jejich dosaženého vzdělání.
- 207 / 1 *Klasifikace zaměstnání v odvětvích NH*
Zastoupení hlavních tříd KZAM v jednotlivých odvětvích národního hospodářství České republiky.

IV. F. 3. Zaměstnanost v civilním sektoru (tab. 301 až 310)

Zaměstnanost v civilním sektoru (dále jen CS) zahrnuje všechny osoby, které jsou podle ILO klasifikovány jako zaměstnané v národním hospodářství s vyloučením profesionálních příslušníků armády. Nezahrnuje rovněž osoby na rodičovské dovolené.

- 301 / 3 *Postavení v zaměstnání v sektorech*
Zastoupení zaměstnaných v jediném (hlavním) zaměstnání v CS, zaměstnanců (vč. členů produkčních družstev), zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet v odvětvových sektorech České republiky a v krajích.
- 302 / 3 *Zaměstnanci v CS dle odvětví*
Zaměstnanci v jediném (hlavním) zaměstnání v odvětvích civilního sektoru České republiky a krajů.
- 303 / 1 *Vybrané kategorie a oddíly odvětvové klasifikace*
Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním v ČR ve vybraných nejčetnějších kategoriích a oddílech klasifikace OKEČ.
- 304 / 1 *Zaměstnaní podle postavení, druhu a délky úvazku*
Zaměstnaní v civilním sektoru v ČR a jejich postavení v jediném (hlavním) zaměstnání podle druhu pracovní smlouvy (na dobu určitou, neurčitou či jinak dohodnutou) a podle délky úvazku a doby trvání současného zaměstnání.
- 305 / 3 *Obvykle a skutečně odpracované hodiny v týdnu*
Průměrný počet obvykle a skutečně odpracovaných hodin v týdnu na plnou pracovní dobu podle postavení v zaměstnání a průměrný počet odpracovaných hodin osob pracujících na zkrácenou pracovní dobu v ČR a krajích.
- 306 / 1 *Odpracované hodiny dle odvětví a délky úvazku*
Průměrné obvykle a skutečně odpracované hodiny v týdnu v jednotlivých odvětvích civilního sektoru celkem a na plnou a zkrácenou pracovní dobu.
- 307 / 2 *Skutečně odpracované hodiny dle postavení v zaměstnání*
Počty zaměstnaných v CS dle postavení v zaměstnání v pásmech podle počtu skutečně odpracovaných hodin v jediném (hlavním) zaměstnání v ČR a oblastech.
- 308 / 1 *Skutečně odpracované hodiny dle postavení v zaměstnání a věku*
Počty zaměstnaných v CS dle postavení v zaměstnání v pásmech podle počtu skutečně odpracovaných hodin v jediném (hlavním) zaměstnání a podle hrubých věkových skupin.
- 309 / 1 *Zkrácená pracovní doba a podzaměstnanost*
Zaměstnaní v civilním sektoru pracující na zkrácenou pracovní dobu v hrubých věkových skupinách podle úrovně jejich vzdělání a hlavních důvodů práce na zkrácenou pracovní dobu. Podzaměstnanost.
- 310 / 2 *Pracovní aktivita a OZP*
Hlavní důvody, proč osoby v ČR a oblastech odpracovaly v referenčním týdnu kratší než dohodnutou pracovní dobu nebo proč vůbec nepracovaly. Počty osob se zdravotním postižením pracujících v civilním sektoru.

IV. F. 4. Nezaměstnanost (tab. 401 až 406)

V tabulkách IV. okruhu jsou zahrnuty osoby, které jsou podle mezinárodních definic a doporučení ILO klasifikovány jako nezaměstnané, tj. které v referenčním období nepracovaly, aktivně si hledaly zaměstnání a byly schopny nástupu do 14-ti dnů. Patří sem i osoby, které již zaměstnání našly, ale nástup je stanoven nejpozději do 14 dnů.

- 401 / 3 *Věk, vzdělání a specifické skupiny nezaměstnaných*
Nezaměstnaní v České republice a krajích podle hrubých věkových skupin a úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání. Specifické skupiny nezaměstnaných (osoby, které si již našly práci, jejíž nástup je ale stanoven nejpozději do 14 dnů, neregistrovaní na úřadech práce, nezaměstnaní se zdravotním postižením).
- 402 / 1 *Základní charakteristiky nezaměstnaných*
Nezaměstnaní v České republice s různou úrovní dosaženého vzdělání podle jejich ekonomického postavení před začátkem hledání zaměstnání a podle délky hledání zaměstnání.
- 403 / 1 *Vzdělání nezaměstnaných ve věkových skupinách*
Hrubé věkové skupiny nezaměstnaných v České republice podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání a vybraných skupin oborů vzdělání.
- 404 / 1 *Poslední odvětví a zaměstnání nezaměstnaných dle vzdělání*
Hlavní důvody ukončení posledního zaměstnání, vybraná odvětví a vybrané hlavní třídy klasifikace zaměstnání posledního zaměstnání nezaměstnaných v České republice dle jejich nejvyšší dosažené úrovně vzdělání.
- 405 / 1 *Podmínky hledání zaměstnání*
Typ hledaného zaměstnání, požadovaná délka úvazku a nejčastější způsoby hledání zaměstnání nezaměstnaných v České republice podle úrovně dosaženého vzdělání.
- 406 / 2 *Nezaměstnanost v oblastech ČR*
Nezaměstnanost v oblastech ČR podle věkových skupin a úrovně vzdělání.

IV. F. 5. Časové řady základních ukazatelů (tab. 501 až 509)

V tabulkách V. okruhu jsou uvedeny některé základní ukazatele popisující zaměstnanost, nezaměstnanost, míru nezaměstnanosti, míru ekonomické aktivity a míru zaměstnanosti v časovém horizontu jednoho roku.

- 501 / 1 *Jediné (hlavní) zaměstnání - 1. část*
Zaměstnaní s jediným (hlavním) zaměstnáním v národním hospodářství dle krajů a oblastí, věkové struktury a úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 502 / 1 *Jediné (hlavní) zaměstnání - 2. část*
Zaměstnaní s jediným (hlavním) zaměstnáním v národním hospodářství dle postavení v zaměstnání (CZ-ICSE), odvětví a sektorů (OKEČ) a hlavních tříd klasifikace zaměstnání (KZAM) v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.

- 503 / 1 *Druhé (další) zaměstnání - 1. část*
Zaměstnaní s druhým (dalším) zaměstnáním v národním hospodářství podle krajů v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 504 / 1 *Druhé (další) zaměstnání - 2. část*
Zaměstnaní s druhým (dalším) zaměstnáním v národním hospodářství dle postavení v zaměstnání (CZ-ICSE), odvětví a sektorů (OKEČ) a hlavních tříd klasifikace zaměstnání (KZAM) v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 505 / 1 *Nezaměstnanost - 1. část*
Nezaměstnaní dle krajů a oblastí, věkové struktury a úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 506 / 1 *Nezaměstnanost - 2. část*
Nezaměstnaní, dříve pracující, podle odvětví činnosti svého posledního zaměstnání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 507 / 1 *Míra nezaměstnanosti*
Míra nezaměstnanosti v krajích a oblastech České republiky, ve struktuře podle věkových skupin a podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 508 / 1 *Míra ekonomické aktivity*
Míra ekonomické aktivity v krajích a oblastech České republiky, ve struktuře podle věkových skupin a podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.
- 509 / 1 *Míra zaměstnanosti*
Míra zaměstnanosti v krajích a oblastech České republiky, ve struktuře podle věkových skupin a podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání v časové řadě posledních pěti čtvrtletí.

IV. G. Ostatní poznámky

Číselné údaje v absolutním vyjádření jsou uváděny v tisících. Rozdíly mezi údajem za celek a součtem dílčích údajů v přílohových tabulkách vyplývají ze skutečnosti, že úhrn není součtem zaokrouhlených dílčích údajů, ale zaokrouhleným celkovým údajem. Absolutní i relativní údaje ve všech textových a přílohových tabulkách a v textu jsou vypočítány z nezaokrouhlených čísel.

V tabulkách jsou standardní statistickou symbolikou odlišeny marginální případy ve významu :

- daný jev se ve výběrovém souboru nevyskytl,
- 0 jev se ve výběrovém souboru vyskytl, ovšem jen v hodnotách, které po standardním zaokrouhlení mají hodnotu menší než "0,1",
- x zápis hodnoty není možný z logických důvodů,
- údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Údaje "**nezjištěno**" v jednotlivých tabulkách zahrnují odmítnuté odpovědi, odpověď "nevím" resp. jiný případ nezjištěné odpovědi respondenta. Pokud otázka umožňuje více možností odpovědi, jsou údaje tříděny zásadně podle hlavní varianty odpovědi.

Při práci s tabulkami je třeba mít stále na zřeteli, že údaje jsou zjišťovány výběrovými metodami a proto jejich **přesnost klesá se snižující se velikostí vzorku** (např. členění nezaměstnaných podle různých hledisek v krajských pohledech apod.).

Šetření poskytuje **reprezentativní výsledky o nezaměstnanosti pouze ve čtvrtletní periodicitě**. Měsíční frekvenci a malý územní detail mohou zabezpečit pouze údaje úřadů práce a z těchto důvodů je nezbytné, aby oba zdroje informací o trhu práce byly využívány souběžně, avšak s vědomím jejich metodických odlišností.

IV. H. Dostupnost publikace

Publikace je vydávána každé čtvrtletí ve dvou jazykových verzích, české a anglické následujícími formami:

- a) **Tisk :**
 - česká verze kód publikace : 3101 - 05
 - anglická verze kód publikace : 3102 - 05
- b) **Elektronická podoba :** Excel (*.xls), Adobe Acrobat (*.pdf), JPEG (*.jpg)
 - česká verze 310105q4.exe ctimne.txt
 - anglická verze 310205q4.exe readme.txt
- c) **Internet :** Excel (*.xls), Adobe Acrobat (*.pdf), JPEG (*.jpg)
 - česká i anglická verze <http://www.czso.cz>